T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/105
KARAR NO : 2025/219
KARAR TR : 03/03/2025

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen *"kararın gerekçeli olması"* koşulunu taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E.Ç
Vekili : Av. R.Y
Davalı : Ticaret Bakanlığı
Vekili : Av. A. S

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin sahibi olduğu 40 AAB ... plakalı aracın yargı kararıyla müsaderesine karar verildiği ve 09/10/2018 tarihinde el konularak sonrasında satışının yapıldığından bahisle, olayda idarenin kaçak aracın yurda girmesine sebebiyet vermek hususunda kusurlu olduğunu iddia ederek, uğranıldığı ileri sürülen zararlara karşılık araç satış bedeli olan 39.000 TL maddi tazminatın, araca el konulduğu 09/10/2018 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **İstanbul 14. İdare Mahkemesi 22/04/2021 tarih ve E.2020/287, K.2021/580 sayılı kararı** ile, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, davacı vekili tarafından kararın istinaf edilmesi üzerine, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Onuncu İdare Dava Dairesi 16/02/2022 tarih ve E.2021/2181, K.2022/291 sayılı kararı ile istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar vermiştir. İdare mahkemesi kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"Dava dosyasının incelenmesinden, davacı tarafından 13.02.2018 tarihinde, 39.000,00-TL bedelle satın alınan 40 AAB ... (eski 18 AC ...) plaka numaralı aracın, kaçak olarak yurda sokulduğunun anlaşılması üzerine Bakırköy 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 24.12.2015 tarih ve E:2014/594 K:2015/240 sayılı kararıyla müsadere edilmesine karar verildiği, anılan müsadere kararına istinaden söz konusu aracın Kırşehir İl Emniyet Müdürlüğü ekiplerince 09.10.2018 tarihinde yakalandığı ve araca el konulduğu, el konulan aracın Ergazi Tasfiye İşletme Müdürlüğü'nce 06.11.2019 tarihinde dava dışı 3. kişiye satışının yapıldığı, bunun üzerine davacı tarafından, meydana gelen olayda idarenin kusurlu olduğu iddia edilerek, uğranıldığı ileri sürülen zararlara karşılık araç satış bedeli olan 39.000,00-TL maddi tazminatın, aracına el konulduğu 09.10.2018 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile yukarıda metnine yer verilen Anayasa Mahkemesi kararı birlikte değerlendirildiğinde, anılan Kanun maddesinin 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorumluluk davalarını kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 3soDoAa - LglvkH4 - g81Ia6+ - wzs4so= ile erişebilirsin

tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bununla birlikte, her ne kadar, dava konusu olayda davacının zararına sebebiyet veren eylemler, dava dışı kişilerin hileli işlemleri ile idare yanıltılarak trafiğe tescilleri için gerekli işlemlerin hukuka aykırı şekilde gerçekleştirilmesi sebebiyle, idare çalışanlarının kusurundan kaynaklanan ve idari hizmetin kötü işlemesi kapsamında değerlendirilebilecek nitelikte eylemler ise de; davaya konu zarardan doğan sorumluluğun 2918 sayılı Kanun'un ve bu Kanun'un uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin araçların tesciline ilişkin hükümlerine aykırı hareket edilmesinden kaynaklandığı, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde de, madde ayrımı yapılmaksızın 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümleneceğinin açıkça belirtildiği; bu düzenlemenin, genel idare esaslarına ilişkin sorumluluk hükümlerini düzenleyen diğer kanunlara nazaran özel nitelikte olduğu ve bu nedenle idare ajanlarının eylemlerinden kaynaklansa dahi davaya konu uyuşmazlıkta öncelikli olarak uygulanması gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

Nitekim; benzer bir uyuşmazlıkta verilen Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 01.03.2021 tarih ve E:2021/69, K:2021/86 sayılı kararı da bu yöndedir."

3. Davacı vekili, aynı istemle bu kez adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. Ankara 39. Asliye Hukuk Mahkemesi 06/12/2022 tarih ve E.2022/87, K.2022/576 sayılı kararı ile davanın kabulüne karar vermiş, taraflar vekillerinin kararı istinaf etmesi üzerine, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 25. Hukuk Dairesi 13/06/2024 tarih ve E.2023/694, K.2024/1457 sayılı kararı ile *"idari yargının görevli olduğu nazara alınarak 2247 sayılı Yasanın 19. maddesi gereğince işlem yaparak Uyuşmazlık Mahkemesine başvurması ve sonucuna kadar davayı ertelemesi gerekirken işin esasının incelenmesi"* gerekçesiyle davalının istinaf başvurusunun esası incelenmeksizin duruşma yapılmadan kabulü ile Ankara 39. Asliye Hukuk Mahkemesi kararının HMK'nin 355 ve 353. maddesinin 1. fıkrası (a) bendinin 4. maddesi uyarınca kaldırılmasına, davanın yeniden görülmesi için kararı veren Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

5. **Ankara 39. Asliye Hukuk Mahkemesi 21/11/2024 tarih ve E.2024/308 sayılı ara kararı** ile, *"ilam gereği dosyanın uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesine"* karar vermiş, devamında 17/12/2024 tarih ve 2024/308 Esas sayılı üst yazıyla, *"mahkememizin 2024/308 esas sayılı dosya sureti istinaf ilamı uyarınca"* gönderildiği belirtilerek gerekçeli bir karar olmaksızın Mahkememize başvuru yapılmıştır. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı Vekili Av. YASİN ÖZKAYA , duruşmaya katıldı., Davalı/Vekili , duruşmaya katılmadı. Açık yargılamaya devam olundu.

Davalı vekilinin mazeret dilekçesi sunduğu görüldü. Okundu. Dosyasına konuldu.

BAM ilanı okundu.

Davacı vekili davanın kabulüne karar verilsin dedi.

G.D:

1-Davalı vekilinin mazeretinin kabulüne, davacı/davalı vekilinin masrafı bulunduğunda duruşma gününün tebliğine, masrafı bulunmadığı takdirde duruşma gününü uyaptan ya da kalemden duruşma günü tebliğine,

2-İlam gereği dosyanın uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesine,

Bu nedenle duruşmanın 04/03/2025 günü saat 10:35 bırakılmasına karar verildi. 21/11/2024 09:51:16"

III. İLGİLİ HUKUK

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 3soDoAa - LglvkH4 - g81Ia6+ - wzs4so= ile erişebilirsin

A. **Mevzuat**

6. Anayasa'nın *"D. Duruşmaların açık ve kararların gerekçeli olması"* başlıklı 141. maddesinin 3. fıkrası hükmü şöyledir:

"*Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır*."

7. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un "*Yargı mercilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir."

8. 2247 sayılı Kanun'un *"İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."

9. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*Kararlarda bulunacak hususlar*" başlıklı 24. maddesinin (e) bendi şöyledir:

" Kararlarda:

...

e) Kararın dayandığı hukuki sebepler ile gerekçesi ve hüküm:tazminat davalarında hükmedilen tazminatın miktarı,

...

Belirtilir..."

B. Yargı Kararları

10. Danıştay Sekizinci Dairesinin 19/10/2021 tarih ve E.2019/1164, K.2021/4647 sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Öte yandan, Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kararlarında da değinildiği üzere; Anayasa'nın 36. maddesinin 1. fıkrasında herkesin adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiş ancak bu maddede gerekçeli karar hakkından açıkça söz edilmemiştir. Anayasa'nın 36. maddesine "adil yargılanma" ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle de güvence altına alınan adil yargılama hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının kapsamına gerekçeli karar hakkının da dâhil olduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'nin birçok kararında vurgulanmıştır. Dolayısıyla Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının gerekçeli karar hakkı güvencesini de kapsadığının kabul edilmesi gerekir. (Anayasa Mahkemesi, Abdullah Topçu, B. No:2014/8868, 19/4/2017, p. 75)

Bu bağlamda, AİHM içtihatlarına göre, genel olarak her bir karar açık, konuyla ilgili herkesin, mahkemenin neden belirli bir kararı verdiğini anlamasına imkan verecek şekilde olmalıdır. (AİHM, Seryavin ve Diğerleri/Ukrayna, p.57-61).

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 3soDoAa - LglvkH4 - g81Ia6+ - wzs4so= ile erişebilirsin

Mahkeme kararlarının, hüküm fıkrası ve hükmün dayandığı gerekçe ile bir bütün olduğu, gerekçesiz karar verilmesinin mümkün olmadığı açık olduğuna göre, gerekçenin hem temyiz incelemesini yapacak merci açısından hem de kararı uygulayacak olan idare açısından yeterli açıklıkta olması gerekmektedir.

Yargılama hukukunda, yargı (hüküm), uyuşmazlığı çözmekle görevli ve yetkili yargı yerinin yargılama sürecinin sonunda ulaştığı "sonuç"tur. Gerekçe, yargıcın çözümlemek durumunda olduğu uyuşmazlığa uygulanması gereken soyut hukuk kuralının saptanmasında, yorumlanmasında ve tüm ayrıntılarıyla ortaya konulup nitelendirilen maddi olaya uygulanmasında izlemiş olduğu yöntemi gösteren ve bu özelliği sebebiyle, yargılamanın nesnelliği ile varılan yargının doğruluğu konusunda davanın taraflarına güven, üst yargı yerine de denetleme olanağı veren açıklamadır."

11. Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 21/12/2021 tarih ve E.2021/14691, K.2021/12738 sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Belirtmek gerekir ki; T.C. Anayasa'sının 138 ve 141/3 maddeleri gereğince bütün mahkemelerin her türlü kararlarının gerekçeli olarak yazılması gerekir. 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 388/1-3. maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 297/1-c. maddesi, bir mahkeme hükmünün kapsamının ne şekilde olması gerektiğini açıklamıştır. Bir mahkeme hükmünde, tarafların iddia ve savunmalarının özetinin, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususların, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan delillerin, tartışılması ve değerlendirilmesinin, sabit görülen vakıalarla, bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebeplerin birer birer, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde hükümde gösterilmesi gereklidir. Bu kısım, hükmün gerekçe bölümüdür. Gerekçe, hakimin (mahkemenin) tespit etmiş olduğu maddi vakıalar ile hüküm fıkrası arasında bir köprü görevi yapar. Gerekçe bölümünde hükmün dayandığı hukuki esaslar açıklanır. Hakim, tarafların kendisine sundukları maddi vakıaların hukuki niteliğini kendiliğinden (re'sen) araştırıp bularak hükmünü dayandırdığı hukuk kurallarını ve bunun nedenlerini gerekçede açıklar.

Hakim, gerekçe sayesinde verdiği hükmün doğru olup olmadığını, yani kendini denetler. Üst mahkeme de, bir hükmün hukuka uygun olup olmadığını ancak gerekçe sayesinde denetleyebilir. Taraflar da ancak gerekçe sayesinde haklı olup olmadıklarını daha iyi anlayabilirler. Bir hüküm, ne kadar haklı olursa olsun, gerekçesiz ise tarafları tatmin edemez.(Kuru, Baki/ Arslan, Ramazan/ Yılmaz, Ejder; Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı 6100 sayılı HMK'ye göre Yeniden Yazılmış, 22 Baskı, Ankara 2011, s.472). Gerekçenin önemi Anayasal olarak hükme bağlanmakla gösterilmiş olup, gerekçe ve hüküm birbirine sıkı sıkıya bağlıdır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/03/2025 tarihli toplantısında; Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve Başraportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in sözlü açıklamaları ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Mevzuat kısmında belirtildiği üzere, yargı yerlerince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında Uyuşmazlık Mahkemesine yapılacak başvurularda, davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merciinin, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile kendisinin neden görevli olmadığına ilişkin başvuru kararı ile başvurusunu yapacağı, bu kararında elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin ertelemesi gerektiği açıkça düzenlenmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 3soDoAa - LglvkH4 - g81Ia6+ - wzs4so= ile erişebilirsin

14. Dava dosyalarının incelenmesinden, idari yargı yerince verilen gerekçeli görevsizlik kararından sonra, adli yargı yerinde açılan davada, Mahkemece, gerekçeli ve işin incelenmesinin ertelendiğine yönelik yeni bir karar verilmediği gibi, dosyanın 17/12/2024 tarihli ve E.2024/308 sayılı üst yazıyla Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği, bu durumun da yukarıda açıklanan, kararların gerekçeli olması gerektiğine ilişkin Anayasa ve Kanun kurallarına, yüksek mahkeme içtihatlarına, somut uyuşmazlık kapsamında ise 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

15. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan Ankara 39. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/11/2024 tarih ve E.2024/308 sayılı başvurusunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan Ankara 39. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/11/2024 tarih ve E.2024/308 sayılı BAŞVURUSUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİNE,

03/03/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili Kenan YAŞAR	Üye Nilgün TAŞ	Üye Doğan AĞIRMAN	Üye Eyüp SARICALAR
	Üye Ahmet ARSLAN	Üye Mahmut BALLI	Üye Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 3soDoAa - LglvkH4 - g81Ia6+ - wzs4so= ile erişebilirsin